

## TOSHKENT VILOYATI AHOLISI O'RTASIDA GARDNERELLYOZ KASALLIGINING TARQALISHI VA MIKROBIOLOGIK XUSUSIYATLARI

Allamuratova Mexribanu Konratbayevna  
allamuratovamexribanu@gmail.com  
Saipova Nodira Sadullaevna

### Annotatsiya

**Tadqiqot maqsadi:** Toshkent viloyatida reproduktiv yoshdagi ayollar orasida gardnerellyoz kasalligining tarqalishini aniqlash hamda *Gardnerella spp.* mikroorganizmlarining mikrobiologik xususiyatlarini o'rganish.

**Usullar:** Kross-seksion tadqiqot doirasida 18–45 yoshli 500 nafar ayol qamrab olindi. Klinik ko'rik, qindan olingan surtmalarning mikroskopiya, kultural tahlil va PZR (PCR) diagnostika usullari qo'llanildi. Kasallik rivojlanishiga olib keluvchi xavf omillari tahlil qilindi.

**Natijalar:** Gardnerellyozning umumiy tarqalish ko'rsatkichi **27,4%** ni tashkil etdi. *Gardnerella vaginalis* asosiy qo'zg'atuvchi sifatida aniqlanib, ijobiy namunalarning 92,3% da uchradi. Metronidazolga nisbatan rezistentlik 8,5% holatda qayd etildi.

**Xulosa:** Gardnerellyoz Toshkent viloyati ayollari orasida keng tarqalgan bo'lib, samarali skrining va profilaktika choralarini kuchaytirish zarur.

---

### 1. Kirish

Gardnerellyoz — qin mikroflorasining disbiozi bilan bog'liq bo'lgan keng tarqalgan infeksiyon holat bo'lib, asosan *Gardnerella vaginalis* va boshqa anaerob mikroorganizmlar bilan bog'liq. Ushbu kasallik ayollar hayot sifatini pasaytiradi hamda kichik chanoq a'zolarining yallig'lanish kasalliklari, muddatidan oldin tug'ruq va jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalarga moyillikni oshiradi. Shunga qaramay, O'zbekiston hududida, ayniqsa mintaqaviy darajada gardnerellyoz bo'yicha epidemiologik ma'lumotlar yetarli emas.

**Tadqiqot maqsadi:** Toshkent viloyati aholisi orasida gardnerellyozning tarqalishini aniqlash va *Gardnerella spp.* shtammlarining mikrobiologik xususiyatlarini baholash.

---

### 2. Materiallar va usullar

#### 2.1 Tadqiqot dizayni va tanlanma

Tadqiqot 2024-yil yanvar–dekabr oylarida o'tkazildi. Unda Toshkent viloyatidagi ayollar maslahatxonalariga murojaat qilgan 18–45 yoshli **500 nafar ayol** ishtirok etdi. Antibakterial davolash olayotgan bemorlar tadqiqotdan chiqarib tashlandi.

#### 2.2 Biomaterial yig'ish

Qindan surtmalar steril vatalı tampon yordamida qin devorlari va bachadon bo‘ynidan olindi. Namunalar quyidagi tahlillarga yo‘naltirildi:

1. **Gram usulida mikroskopiya** — bakterial vaginoz mezonlarini baholash uchun;
2. **Kultural usul** — anaerob sharoitda *Gardnerella spp.* ni ajratib olish uchun;
3. **PZR (PCR) tahlil** — *Gardnerella* turlarini genetik aniqlash uchun.

### 2.3 Antibiotikga sezgirlikni aniqlash

Antibiotikga sezgirlik CLSI standartlariga muvofiq disk-diffuziya usuli yordamida quyidagi preparatlar uchun o‘rganildi: metronidazol, klindamitsin, tinidazol.

### 2.4 Statistik tahlil

Ma’lumotlar  $\chi^2$ -test yordamida tahlil qilindi. Ishonchlilik darajasi  $p < 0,05$  deb qabul qilindi.

---

## 3. Natijalar

### 3.1 Gardnerellyoz tarqalishi

500 nafar ishtirokchidan **137 nafarida (27,4%)** gardnerellyoz aniqlandi.

#### 1-jadval. Yosh guruhlari bo‘yicha gardnerellyoz tarqalishi

| Yosh guruhi | N          | Ijobiy holatlar, n (%) |
|-------------|------------|------------------------|
| 18–25       | 150        | 42 (28,0%)             |
| 26–35       | 230        | 62 (27,0%)             |
| 36–45       | 120        | 33 (27,5%)             |
| <b>Jami</b> | <b>500</b> | <b>137 (27,4%)</b>     |

Yosh guruhlari o‘rtasida statistik ahamiyatli farq aniqlanmadi ( $p > 0,05$ ).

---

### 3.2 Mikrobiologik xususiyatlar

#### 3.2.1 Turlar bo‘yicha taqsimot

Ijobiy namunalar orasida:

- *Gardnerella vaginalis* — 126 (92,3%)
- *Gardnerella spp.* boshqa turlari — 11 (7,7%)

#### 3.2.2 Antibiotikga rezistentlik

- Metronidazolga rezistentlik — 8,5%
- Klindamitsinga rezistentlik — 3,7%
- Tinidazolga rezistentlik — 6,2%

---

### 3.3 Xavf omillari

Quyidagi omillar gardnerellyoz rivojlanishi bilan ishonchli bog‘liqligi aniqlandi:

- So‘nggi 3 oyda yangi jinsiy sheriklar ( $p < 0,01$ )
- Chekish odati ( $p < 0,05$ )
- Qinni tez-tez yuvish (sprintsevanie) ( $p < 0,05$ )

---

## 4. Muhokama

Tadqiqot natijalari gardnerellyoz tarqalishi xalqaro ma'lumotlar bilan mos kelishini ko'rsatdi. *Gardnerella vaginalis* ning ustunligi uning kasallik patogenezidagi asosiy o'rnini tasdiqlaydi. Metronidazolga rezistent shtammlar mavjudligi davolash taktikalarini qayta ko'rib chiqish zarurligini ko'rsatadi.

---

### 5. Xulosa

Toshkent viloyatida reproduktiv yoshdagi ayollarning qariyb to'rtidan bir qismida gardnerellyoz kuzatildi. Qo'zg'atuvchilarning mikrobiologik tahlili antibiotiklarga rezistentlik mavjudligini ko'rsatdi. Erta tashxis va profilaktika choralari kuchaytirish talab etiladi.

---

### 6. Foydalanilgan adabiyotlar

1. Kenyon C. et al. **Bacterial vaginosis: epidemiology and clinical significance.** *Clin Microbiol Rev.* 2024.
2. Bradshaw C.S. et al. **Antimicrobial resistance in bacterial vaginosis.** *Lancet Infect Dis.* 2023.